

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Lauhanen, R. (2022). Marjasoo-pensasmustikkaa etelävirolaisella suolla. *Koneyrittäjä*, 53(4), 40–41.

Marjasoo -pensasmustikkaa etelävirolaisella suolla

Suomessa tutkitaan ja kehitetään turvetuotannosta poistuneiden alueiden ilmastokestäviä jälkikäyttövaihtoehtoja mm. maa- ja metsätalousministeriön Nappaa hiilestä kiinni -ohjelman rahoituksella. Ukrainan valitettava sotatilanne toki luo omat haasteensa suomalaiselle maankäytön suunnittelulle ruokaketjun, metsätalouden ja energihuollon turvaamiseksi. Ruokaa nevalta -mallissa Etelä-Virola löytyy mielenkiintoinen marjasuo, jolla pensasmustikan kasvatusta on toiminut vuosia yhtenä turvesoiden jälkikäyttövaihtoehtona. Myös karpaloviljelyn tulokset tuntuvat lupaavilta.

TEKSTI JA KUVAT RISTO LAUHANEN, SEAMK

Marjasoo on mielenkiintoinen paikka.

Yrittäjä **Toomas Jaadla** omaa vuosien kokemuksen pensasmustikan kasvatuksesta entisellä turvetuotantoalueella. Yrityksen nimi on Symbio OÜ. Tämä virolainen Marjasoo sijaitsee lähellä Võrtsjärveä, joka tunnetaan Viron suurimpana sisämaan vesistönä. Toomas Jaadla osti suoalueen Neuvostoliiton valtiolta vuonna 1988. Vähitellen noin 20 hehtaarin kokoiselle, entiselle turvetuotantosuoille on muodostunut toimiva pensasmustikan viljelyalue. Maanomistaja Toomas Jaadla kasvattaa siemenistä mustikkapensaaita. Pensasmustikat viihtyvät happamassa maassa. Näin ollen turve on niille hyvä kasvualusta myös kasvihuoneissa. Pensaita on istutettu käsityönä nevoille. Vaccinium myrtillus angustifolia -pensasmustikka kestäää jopa 35 asteen pakkasen. Myös Nordic blue -lajike tuottaa hyvin satoa.

Marjasuolla turvekerroksen paksuus noin 2 metriä. Kohteella on matalat naveromaiset ojat. Suon kuivatukseen pitää olla kunnossa. Pensasmustikka ei kuitenkaan viihdy liian kuivalla eikä liian märällä kasvupaikalla. Mustikkapensaaita on istutettu siten, että ajokäytäviä pitkin pääsee tekemään lannoitukset ja leikkaamaan pensaaita. Lähtökohtaisesti turpeessa on hyvin tyypeä, mutta fosforista, kaliumista, boorista ja hivenaineista on puutetta.

Marjanpiminta on käsityötä

Kasvukauden mustikkasato on voinut olla 6 000 – 7 000 kiloa hehtaarilla. Hyvin hoidettu viljelmä tuottaa satoa vuosikautia ja jopa vuosikymmeniä. Toimintamallissa kerääjät pyytävät maanomistajalta keruuluvat, keräävät itse marjat ja maksavat poimituista marjoista. Marjanpiminta on käsityötä mahdollisten apuvälineiden kanssa. Hinnat vaihtelevat, mutta hintataso voi olla noin pari euroa kilolta. Suomen metsäkeskuksen yrityspalveluiden päällikkö, **Marko Ämmälä** pitää Marjasoon toimintamallia mielenkiintoisena ja toimivana.

Lisäksi Etelä-Viron sääolot tuntuvat suosivan marjojen kasvatusta. Suomessa ei ole tietävästi tiedossa vastaavaa, suuren mittakaavan toimintaa entisillä turvetuotantoalueilla. Toki mansikka-, herukka- ja vadematiloja maassamme on.

Myös karpaloviljelyä on aloitettu marjasuolla. Karpalon kanssa on missä hyvänsä haasteita kuivina vuosina. Käytännössä karpalo viihtyy ja tuottaa marjoja, kun suon pohjavesipinta on 0-10 cm:n etäisyydellä suon pinnasta.

Hankkeet lisäävät osaamisen vaihtoa Viron ja Suomen välillä

Kirjoittaja osallistui Luonnontuotteista liike-toimintaa eli SUVI-hankkeen opintomatalle huhtikuun lopulla. Leader-ryhmä Kuudesta päärahoittaa hanketta Ähtärin seudulla yhdessä Kyrönmaalla toimivan YHYRES-Leader-ryhmän kanssa. Suomen metsäkeskus ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu ovat hankkeen sisällöntuottajina. Yhteistyötä tehdään Pölvamaan Leader-alueen kanssa. Suomalaisilla on paljon oppimista virolaisilta luonnontuoteasioissa.

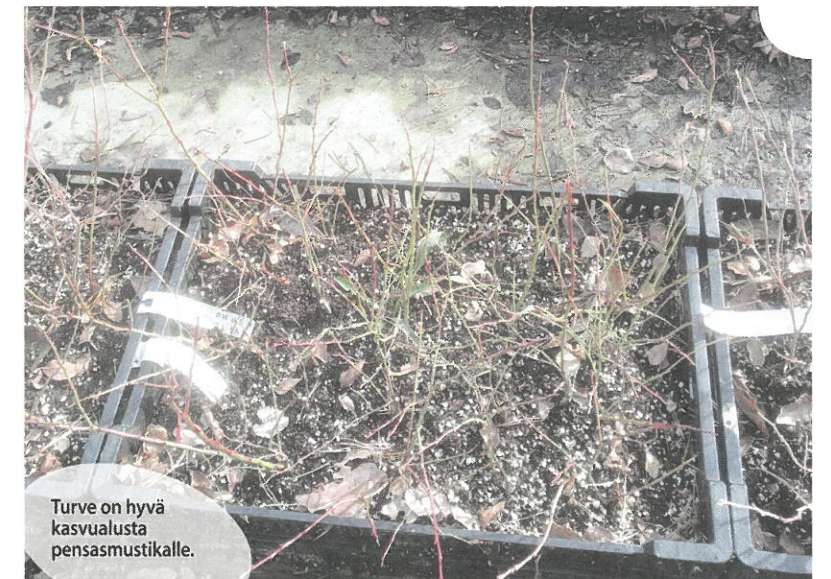
Manner-Suomen maaseutuohjelman, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja yksityisten yritysten rahoittama Makuja maakunnan metsistä -hanke oli myös mukana matkanjärjestäjänä. Suomen metsäkeskus johtaa hanketta, jossa SeAMK on mukana. Matkan pääkohteena oli Tartu Maamess 2022 -näyttely tälläkin kertaa.

Viron opintomatalla Marjasuolla vasemmalta lukien mm. Teadus ja Tegu OÜ:n toimitusjohtaja Lembit Lepasalu, metsänomistaja Pekka Salomäki, professori (emer.) Väino Poikalainen Teadus ja Tegu OÜ, Suomen metsäkeskuksen Marko Ämmälä sekä maanomistaja Toomas Jaadla.

Karpaloviljelmä

Turve on hyvä kasvualusta pensasmustikalle.